

Måndagen den 17 mars

Kl. 12.00

*Om de politiska för-
hållandena i Korea***1 § Svar på interpellation 1985/86:119 om de politiska förhållandena i Korea****Anf. 1** Utrikesminister STEN ANDERSSON:

Herr talman! Som svar på Oswald Söderqvists frågor vill jag inledningsvis anföra följande.

Efter Koreakrigets slut 1953 undertecknades ett vapenstillestånd mellan FN-kommandot å ena sidan samt den koreanska folkarmén och de kinesiska frivilligstyrkorna å den andra. Enligt avtalet skulle inom tre månader en politisk konferens sammankallas med syfte att åstadkomma tillbakadragande av alla utländska styrkor från Korea och en fredlig lösning av Koreafrågan. Efter mer än 30 år av ofta allvarliga incidenter och spänningar och återkommande behandling i FN av Koreafrågan har detta problem ännu inte funnit en lösning. Vapenstilleståndsavtalet, där alltså FN-kommandot är den ena parten, är det enda dokument som alltjämt reglerar förhållandet mellan stridskrafterna på ömse sidor av demarkationslinjen i Korea.

Vad FN-flaggan beträffar fördes den tidigare av alla trupper inom Sydkoreas territorium. Numera förs den dock endast av ca 700 sydkoreanska soldater, som tjänstgör inom den södra halvan av den demilitariserade zonen samt av det amerikanska stabs- och underhållsorgan om ca 300 man som direkt betjänar FN-kommandots del av stilleståndskommissionen. Den sydkoreanska armén i sin helhet för sålunda ej FN:s flagga. Det gör ej heller den i Sydkorea stationerade amerikanska kontingenten, vilken befinner sig där enligt ett bilateralt avtal mellan detta land och USA.

Så snart överenskommelse har träffats om antingen ett permanent fredsfördrag eller något motsvarande arrangemang för upprätthållandet av fred och säkerhet i Korea bör, enligt Sveriges uppfattning, FN-kommandot i Sydkorea upplösas och de utländska trupper som är stationerade där under FN-flagg samtidigt dras bort. Denna uppfattning har givits till känna bl. a. i FN år 1975 när frågan senast behandlades i FN. Riksdagens utrikesutskott uttalade sitt stöd för den år 1976.

Lat mig därefter övergå till Oswald Söderqvists andra fråga, nämligen den som avser de gemensamma militära manövrerna mellan USA och Sydkorea.

Som interpellanten själv påpekar präglas den koreanska halvön sedan mer än 30 år av betydande politisk och militär spänning. Den svenska regeringen beklagar självfallet existensen av detta spänningsförhållande och hoppas att de återkommande samtal som parterna haft sedan ett par år skall kunna leda

till ett mer avspänt förhållande mellan dem. De militära manövrer som USA och Sydkorea haft årligen sedan 1976 och de militära manövrer som vi utgår ifrån att även Nordkorea bedriver utgör en del i det existerande militära mönstret. I den mån parterna kunde komma överens om formerna för en reduktion av den militära aktiviteten på ömse sidor vore detta självfallet välkommet. Fortsatta samtal mellan parterna kan måhända leda fram till överenskommelser bl. a. i en sådan riktning.

Sverige kan bäst bidra till en sådan process genom att på olika sätt uppmuntra parterna att fortsätta sina samtal. Jag kan försäkra Oswald Söderqvist att vi aldrig försitter några tillfällen att göra detta. Vi bör däremot överlåta åt parterna att diskutera förutsättningarna för att det verkligen skall bli en fortsättning på den dialog de inlett.

Den tredje frågan gäller Sveriges möjligheter att som medlem i de neutrala nationernas övervakningskommission befrämja avspänning och överläggningar mellan parterna.

Det allmänna mandatet för övervakningskommissionen definieras i stilleståndsavtalet. Den svenske representanten i kommissionen har att verka inom ramen för detta mandat. Kommissionens ursprungliga övervakningsuppgift har dock för länge sedan upphört. Dess verksamhet begränsas numera till att behandla rapporter om utbyte av militär personal och materiel. Därutöver kan kommissionen föreslå ändringar och tillägg till vapenstilleståndsavtalet i syfte att få det att fungera bättre. Denna utveckling har självfallet i lika mån begränsat den svenske representantens roll.

Vad som däremot förblir betydelsefullt är att kommissionen genom sin blotta närvaro som internationellt sammansatt övervakningsorgan kan sägas ha en avspänningsfrämjande funktion. Detta har inte minst haft sin betydelse vid olika incidenter och andra perioder av skärpt spänning. De koreanska staterna är överens om att kommissionens närvaro är nödvändig och att den har en viktig roll att fylla. Sammantaget bör alltså Sveriges deltagande i kommissionen ses som ett uttryck för vår beredvillighet att efter förmåga bidra till en fredlig utveckling av situationen på den koreanska halvön.

När det gäller Oswald Söderqvists sista fråga kan jag konstatera att samma fråga togs upp i en interpellationsdebatt med energiministern den 20 maj förra året. Jag vill därför återigen poängtera att export från Sverige av kärnteknisk utrustning regleras genom särskild lagstiftning, att för denna export tillämpas mycket strikta regler från svensk sida samt att företagen är fria att bedriva de aktiviteter de finner lämpliga och möjliga med dessa begränsningar. Tillstånd till export av kärnteknisk utrustning lämnas av regeringen.

Beträffande Asea-Atom, som särskilt omnämnts i frågan, har jag erfarit att företaget, som ett led i marknadsföringen av sin kärnkraftsteknologi, organiserat en del symposier och konferenser tillsammans med koreanska intressenter. Det föreligger emellertid i dag inte någon ansökan om export som skall prövas av regeringen.

Anf. 2 OSWALD SÖDERQVIST (vpk):

Herr talman! Jag ber att få tacka utrikesministern för svaret på min interpellation.

Det var en bra redogörelse för den svenska regeringens ståndpunkt. Det är viktigt att det kommer fram. I och med detta kan man säga att det första ändamålet med min interpellation har blivit uppfyllt, och jag tackar för det.

Det är som sagt bra att detta tas upp, för Koreafrågan liksom alla gamla internationella spänningsladdade frågor har en viss tendens att skjutas undan. Korea ligger där det ligger, det har alltid varit så sedan mer än 30 år, och det gör att frågan kanske inte uppmärksammas på det sätt som dess vikt i det internationella spänningsfältet enligt min uppfattning egentligen skulle ge anledning till.

Några detaljfrågor: Detta med FN-flaggan kan ju tyckas vara en akademisk fråga, för att nu använda ett slitet talesätt, men det är en fråga av stor psykologisk vikt. Vi som kommer ihåg Koreakonflikten vet att FN blev stridande part genom skicklig hantering av USA:s utrikespolitiska ledning på den tiden. Man fick ett slags moraliskt alibi för att föra detta krig. Därför är det fortfarande viktigt att hålla frågan öppen.

Nu säger utrikesministern – och det har jag naturligtvis ingen anledning att betvivla – att det bara är några få grupper som använder FN-symbolen. Jag hade 1984 tillfälle att tillsammans med näringsutskottet resa i Korea. Vi besökte naturligtvis, som utländska delegationer alltid gör, också Panmunjom. Det intryck jag fick när jag kom dit söderifrån var att man hela tiden mycket tydligt försökte markera att här är det FN som står emot barbariet i norr. Hela bilden när man nalkas zonen präglas av FN-symboler överallt; här står vi öga mot öga sedan 1953, osv. Sättet att peka ut sydsidans militära styrkor som något slags FN-styrkor finns där hela tiden. Att man sedan formellt bara har 700 sydkoreanska soldater och underhållstrupper omfattande 300 amerikanare ändrar inte på det förhållandet. Det tycker jag är allvarligt ur psykologisk synvinkel.

Att det framhålls i interpellationssvaret att Sverige har sin uppfattning tycker jag är riktigt, och att det har blivit sagt att vi driver den tycker jag också är bra. Men det är nu mer än tio år sedan, 1975–1976, som vi gav uttryck för den. Här har nu utrikesministern sagt detta, och det är ju fint, men kanske det vore dags att på något sätt aktualisera den här frågan igen. Hur kan det komma sig att man så tydligt visar fram FN-flaggan just vid Panmunjom, som ändå är ett internationellt besökscentrum dit man slussar varenda delegation som kommer till Sydkorea? Detta är inte så oviktigt, och jag skulle gärna vilja höra litet vad utrikesministern anser om det.

Sedan detta med militärmanövrerna. Det har ju förekommit vissa samtal mellan Nordkorea och Sydkorea. De har varit positiva, som har nämnts här. Och när vi hade den stora översvämningskatastrofen i Sydkorea 1984, blev det också vissa kontakter. Nordkorea kunde hjälpa till med litet humanitär och teknisk hjälp o. d. Det blev ett visst samarbete, trots allt.

Men året därpå, alltså i fjol, satte sydsidan med USA i gång Team Spirit 85. Och det gjorde att det naturligtvis blev ett avbräck i kontakterna. De fortgick ändå litet grand. Man hade ett utbyte, om än begränsat, när det gällde återförenade familjer. Det handlade om rätt få familjer, ett femtiotal, men det var ändå något.

Sedan drog man i januari i gång Team Spirit 86. Man förvarnade bara mycket snabbt i januari om att man skulle dra i gång en övning.

Jag är litet kritisk mot utrikesministerns framställning, där det kommer fram att nordsidan också har sådana här övningar i gång. Faktum är ju att nordsidan har föreslagit att man skulle inskränka alla sådana här militärövningar. Och vad jag vet har inte den kinesiska folkarmén, som också nämns i början av interpellationssvaret, eller Nordkoreas armé haft sådana stora samövningar på eller utanför nordkoreanskt territorium.

Jämförelsen mellan Nordkorea och Sydkorea tycker jag haltar – jag tycker det är ganska klart att aggressiviteten kommer från Sydkorea. Beträffande detta skulle jag också vilja ha en ytterligare kommentar från utrikesministern.

I fråga om den militära kommissionen och vår officer där har jag ingen anledning att göra någon kommentar. Det går naturligtvis inte att använda kommissionen särskilt mycket mer än vad vi gör. Det gäller att vi finns där, och jag har inget mer att säga om det.

Sedan till detta om kärnkraften. Utrikesministern har erfarenhet att det har förekommit det ena och det andra. Det har också jag erfarenhet, och det är därför jag frågar. Och frågan gäller alltså om det hela är rimligt. Jag tycker att det finns anledning att göra en jämförelse med vår vapenexport, där vi har en stor diskussion i gång, om det är rimligt att svenska krigsmaterielproducenter skall få bedriva reklam, ha kontakter och försöka skaffa sig kontrakt – med den lagstiftning som vi har. Och här gäller samma sak: Är det rimligt att Asea-Atom har sådana här seminarier med Sydkorea, där vi vet att det finns kärnvapen stationerade. Vi vet också att denna stat står på gränsen till att bli en kärnvapenstat?

Anf. 3 Utrikesminister STEN ANDERSSON:

Herr talman! Jag har ansträngt mig att svara så utförligt som tiden medger, och det har jag gjort därför att jag delar Óswald Söderqvists uppfattning att det är viktigt att den här gamla konflikten inte skjuts åt sidan eller glöms – då kunde det ur detta så småningom kanske komma något mycket allvarligare. Jag delar också uppfattningen – det har jag även sagt i mitt svar – att det är viktigt att dialogen mellan Nordkorea och Sydkorea kommer i gång igen. Så sent som i dag har jag träffat representanter för Sydkorea och på nytt framhållit hur angeläget vi anser det vara att man återupptar dialogen, och man har också sagt att man delar den synpunkten och är beredd att göra vad man kan för att få i gång en sådan dialog.

Sedan till den fråga som jag skall gå in litet mer på, frågan om det civila kärnkraftsprogrammet. Skulle det gälla militärt bruk av kärnkraft, vore det naturligtvis helt orimligt att svenska företag agerade som bl. a. Asea-Atom har gjort. Men här gäller det ett civilt kärnkraftsprogram.

Jag vet inte om Óswald Söderqvist har observerat det, men Sydkorea ratificerade 1975 icke-spridningsfördraget, och då har man alltså åtagit sig att som icke-kärnvapenstat inte motta, tillverka eller på annat sätt förvärva kärnvapen eller andra kärnladdningar. Detta åtagande kontrolleras av Internationella atomenergiorganet, IAEA, i överensstämmelse med avtal mellan det organet och Sydkorea. Denna kontroll, som täcker hela landets kärnenergi verksamhet, syftar till att avslöja om missbruk sker och hindra uppkomsten av ett militärt program.

Från svensk sida har vi ingen anledning att tro att Sydkorea har förbrutit sig eller har för avsikt att förbryta sig mot förpliktelserna enligt detta avtal. Därmed är det rimligt att Asca-Atom, på dessa grunder, kan fortsätta med den verksamhet som företaget nu har. Något avtal finns inte, och någon ansökan om att få träffa ett avtal har inte inkommit till regeringen. Skulle det göra det, får vi närmare granska vad avtalet innebär.

Anf. 4 OSWALD SÖDERQVIST (vpk):

Herr talman! Jag noterar med tillfredsställelse den positiva tonen i utrikesministerns svar på interpellationen när det gäller de stora problem som onekligen finns i Korea och som vi alla känner till. Vi har kanske anledning att återkomma till dem i utrikesdebatter längre fram här i den svenska riksdagen. Jag tror att det är nödvändigt att vi på nytt lyfter fram Koreafrågan på ett mer tydligt sätt än vad som har skett på senare tid.

Jag accepterar att utrikesministern nu inte ytterligare vill kommentera de frågor som jag har ställt. Vi kan återkomma till dem.

Jag vill bara kort beröra frågan om kärnkraft och kärnvapen. Den kan tyckas litet mer perifer i sammanhanget, men den hör ändå dit. Den är också en välkänd gammal följetong för många av oss i den svenska riksdagen.

All internationell expertis som sysslar med sådana här frågor, jag tror också IAEA, säger att vissa stater har kompetens för och står på gränsen, bl. a. tekniskt, till att kunna skaffa sig kärnvapen. Det är några länder som brukar nämnas i det sammanhanget, bland dem Sydkorea. Det är alltså en stat som bedöms kunna ha kompetensen att ganska snart skaffa sig egna kärnvapen.

Utrikesministern och jag kan på denna punkt ha olika uppfattning, men jag menar att det inte längre går att med något mått av trovärdighet särskilja civil och militär kärnkraft. Det finns inga "fredliga atomer". Det var ett uttryck som Eisenhower en gång på 1950-talet försökte lansera som ursäkt för det amerikanska kärnvapenprogrammet, men det skall vi inte använda i dag.

Så ligger det till i denna fråga. Därför är det inte rimligt att Asca-Atom försöker prångla ut svensk kärnkraftsteknologi på den koreanska halvön, allra minst till Sydkorea, där det redan finns kärnvapen stationerade – USA:s naturligtvis.

Överläggningen var härmed avslutad.

2 § Svar på interpellation 1985/86:120 om ny statlig verksamhet i Blekinge

Anf. 5 Civilminister BO HOLMBERG:

Herr talman! Karl-Gösta Svenson har ställt två frågor till mig:

1. Avser regeringen att prioritera Blekinge när det gäller decentralisering av statlig verksamhet?
2. När tar regeringen sådana initiativ att den statliga verksamheten i Blekinge påverkas i positiv riktning?

I regeringens decentraliseringsarbete följs de riktlinjer som riksdagen lagt fast för lokalisering av statlig verksamhet. Detta innebär att möjligheterna att lokalisera statlig verksamhet till sydöstra Sverige – dit stora delar av Blekinge hör – prövas i samband med omorganisationer, etablering av nya myndigheter eller expanderande statlig verksamhet.

De förslag som arbetsgruppen för decentralisering av statlig verksamhet lämnat i sin rapport bereds för närvarande inom de berörda fackdepartementen. Det är därför ännu för tidigt att ange om förslagen kommer att medföra en ökad statlig verksamhet i Blekinge.

Anf. 6 KARL-GÖSTA SVENSON (m):

Herr talman! Jag tackar civilministern för svaret. Som representant för Blekinge län är jag besviken på civilministerns svar. Det innehöll inte något som kan ge invånarna i länet en gnutta hopp om ett förbättrat sysselsättningsläge inom den statliga verksamheten.

Arbetsmarknadsläget i Blekinge är som bekant mycket allvarligt. Vi tillhör de län som är värst drabbade. Den mycket höga ungdomsarbetslösheten innebär att allt fler ungdomar flyttar från länet. Ca 55 % av de öppet arbetslösa är under 35 år. Det är således unga människor i fertil ålder som tvingas flytta från länet för att få jobb.

I dagarna har Ericsson varslat 270 arbetstagare om uppsägning vid fabriker i Karlskrona och Ronneby, och ytterligare 600 arbetstagare vid dessa fabriker har varslats om tredagarsvecka under tiden april–september i år. Jag sade vid frågestunden i torsdags till industriministern att framtidstron i Blekinge sviktar. De människor som saknar ett riktigt jobb eller som måste minska sin arbetstid känner helt naturligt otrygghet. Den under tio år i rad förekommande negativa befolkningsutvecklingen är inte lätt att vända med de förutsättningar som råder för närvarande. Stimulansåtgärder behövs som kan ge människorna nytt hopp och ökad optimism.

Herr talman! Staten i sin egenskap av arbetsgivare måste därför enligt min mening ta sin del av ansvaret. Sedan många år har den statliga verksamheten i länet successivt minskat. Åderlåtningen har varit stor inom framför allt försvarssektorn. Det enkelriktade flödet av statlig verksamhet från Blekinge måste stoppas. Flödet måste i stället åter vända mot Blekinge.

När jag talar om statlig verksamhet menar jag i första hand den typ av verksamhet som redan finns etablerad i länet. I den mån sådan verksamhet är föremål för omorganisation måste enligt min mening vederbörande statliga myndigheter ha klart för sig att Blekinge skall eller i varje fall bör prioriteras. Det är självklart att en omorganisation som innebär en decentralisering, regionalisering eller centralisering inte skall ske till priset av sämre effektivitet. En lokalisering till Blekinge skall därför självfallet inte ske på bekostnad av något effektivitetskrav.

Jag vill med anledning härav fråga civilministern om statliga myndigheter nåtts av signalen att bl. a. Blekinge skall få del av sådan statlig verksamhet som är föremål för decentralisering, regionalisering eller, vilket också kan vara fallet, centralisering. Det exempel jag har givit i min interpellation och som avser skogsstyrelsens förslag till omorganisation tyder inte på detta. Det finns ett annat färskt exempel som visar samma sak. Fordonsförar-

utbildningen avses nämligen bli flyttad från AMU-centret i Ronneby till Hässleholm, trots att det i Ronneby finns moderna och ändamålsenliga lokaler och modern körgård och trots att motsvarande resurser saknas i Hässleholm. En knappt tio år gammal investering i Ronneby kommer kanske inte att kunna utnyttjas på ett optimalt sätt i framtiden. Den här åtgärden upplevs som resursslöseri av många i mitt län, framför allt av dem som undervisar och undervisas i AMU-centret.

Jag hoppas jag kan få klart besked av civilministern om att de signaler jag talade om verkligen går fram till de statliga myndigheterna.

Civilministern har i sitt svar uttalat att de förslag som arbetsgruppen för decentralisering av statlig verksamhet lämnat i sin rapport för närvarande bereds inom berörda fackdepartement. Det inger emellertid föga hopp för Blekinge, eftersom länet, enligt vad jag har kunnat se, över huvud taget inte nämns i rapporten. Exempelvis försvarssektorn har inte alls behandlats av arbetsgruppen. I årets första nummer av tidningen *Marin-Nytt* kan man läsa att Haninge kommun är Sveriges marina centrum. Det är ett exempel på hur resurserna har koncentrerats till storstadsregionen. Karlskronas position inom marinen har avsevärt försämrats. Enligt min uppfattning måste det vidtas åtgärder inom marinen som i vart fall innebär att inga ytterligare neddragningar skall drabba Karlskrona.

Det råder knappast något tvivel om att Stockholmsområdet är överhettat. Här är god tillgång på arbete. Arbetslösheten är mycket låg i jämförelse med förhållandena i Blekinge. Omsättningen av arbetskraft torde vara mycket högre i Stockholmsregionen än vad den är i t. ex. Blekinge. Inom industrin finns exempel på att det inom samma koncern förekommer att omsättningen av arbetskraft vid fabriker i Stockholm är 20–30 %, medan den är ca 3 % vid anläggningar i Blekinge.

Jag har i min befattning som momschef i Blekinge konstaterat vilka svårigheter riksskatteverket haft att såväl rekrytera som behålla personal, särskilt inom ADB-området. Länsstyrelsen i Blekinge har för flera år sedan aktualiserat frågan att flytta just ADB-funktionen inom riksskatteverket till Blekinge. Vi skall givetvis inte i dag diskutera en flyttning av riksskatteverkets ADB-funktion till Blekinge, särskilt som riksskatteverket på grund av pågående utredning om verkets organisation inte har lämnat något decentraliseringsförslag till den nämnda arbetsgruppen. Jag vill emellertid med detta exempel som utgångspunkt peka på vikten av att etablera och utveckla statlig verksamhet i områden som har stor tillgång på fullgod arbetskraft och där erfarenheten visar att omsättningen av arbetskraft är förhållandevis låg. Inom ADB-området ligger Blekinge väl framme. Förutom en stark satsning på utbildning – jag tänker då på teknikcentret i Svängsta, ett kommande soft-center i Ronneby och ett verkstadstekniskt centrum i Karlskrona – har länet framgångsrika privata företag inom ADB-området, som på ett utmärkt sätt skulle kunna komplettera en statlig decentralisering av ADB-verksamhet från någon myndighet.

Jag vill därför fråga civilministern om han är beredd att ta initiativ som på litet sikt kan medföra att Blekinge får del av en utlokalisering av statlig ADB-verksamhet. På så vis skulle vi kunna få ökad kompetens i länet och ett bra samarbete mellan privat näringsliv och statlig verksamhet.

Anf. 7 RALF LINDSTRÖM (s):

Herr talman! Jag känner behov av att hoppa in i den här debatten. De problem som Karl-Gösta Svenson tagit upp i interpellationen är mycket allvarliga, och allt talar för att de ökar för varje månad som går.

Den befolkningskoncentration och sysselsättningskoncentration till storstadsområdena som länge pågått och pågår med, vill jag påstå, oförminskad hastighet är djupt olycklig – olycklig inte bara för de landsdelar som får stå för fiolerna utan för hela landet framdeles. När, som nu sker, fler och fler unga – ofta färdigutbildade medborgare – av tvång lämnar sina hembygder och flyttar främst till Stockholmsområdet, lämnar de efter sig stora sår i befolkningspyramiden med därav följande omedelbara men kanske främst framtida problem. Jag behöver inte utveckla de följderna: civilministern känner dem väl. Han vet säkert också hur allvarligt läget är.

Samtidigt som denna utveckling ställer till mycket svårösta problem i utflyttningskommunerna trappas andra problem upp i inflyttningskommunerna, då främst i Stockholmsområdet. Den överhettade marknaden i Stockholm driver upp löneläget främst på tjänstemannaplanet. Samtidigt driver bostadsbristen upp bostadskostnaderna till fantasisummor. Allt detta ger sedan fyr åt inflationsbrasan, gisslet som regeringen i andra sammanhang bekämpar med allt större framgång. Inflationen är ju för närvarande det svåraste problemet i den ekonomiska politiken. Därför är det nödvändigt att vidta verkligt kraftfulla åtgärder för att stoppa den här strömmen av ungdomar, ofta färdigutbildade ungdomar, från vissa landsdelar till Stockholm. Inom parentes vill jag ha sagt att jag tror att det är korrekt att påstå att dessa befolkningsomflyttningar samtidigt betyder mångmiljardvinster för Stockholmsområdet på utflyttningskommunernas bekostnad. Kanske är det dags för en utvärdering. Kan vi rent av förvänta oss en sådan, Bo Holmberg?

Säkerligen skulle det vara nyttigt för storstadsbefolkningen att få svart på vitt på hur privilegierade deras områden i realiteten är.

För Blekinges och i synnerhet Karlskronas del har de statliga nerdragningarna haft avgörande betydelse. Den sedan årtionden ständigt pågående avlövningsen när det gäller statliga arbetstillfällena har minsann inte bidragit till att underlätta jobbet att förmå näringslivet att lokalisera sig till vårt län eller till att förmå näringslivet att bygga ut den tidigare verksamheten. Vi behöver hjälp.

Det är bra att regeringen nu i regeringsförklaringen utlovar att regionalpolitiken skall intensifieras. Det vore bra om civilministern, som ryktet säger, ger nya direktiv till arbetsgruppen för decentralisering. Frågan är: När kan dess arbete ge konkreta resultat?

För Blekinges del är situationen akut. Exempelvis går länsarbetsdirektören nu nästan varje vecka ut och rekommenderar arbetslösa ungdomar att flytta från länet. Samma rekommendation får nästan alla arbetsökande, när de kontaktar förmedlingarna i länet.

Vilka radikala direktiv kan vi förvänta oss att arbetsgruppen nu får? Kan vi förvänta oss tvångsåtgärder? Kan vi förvänta oss utlokalisering av olika aktiviteter?

Utän tvångsåtgärder blir det inga avgörande förändringar. Var övertygade om att det är ytterligt få, om ens någon, som frivilligt flyttar aktiviteter och sig

sjelva från på nästan alla områden privilegierade storstäder till av bl. a. staten eftersatta kommuner i periferin!

Kan vi, Bo Holmberg, förvänta oss snabba krafttag nu? De behövs!

Anf. 8 Civilminister BO HOLMBERG:

Herr talman! Först vill jag till Karl-Gösta Svenson och Ralf Lindström säga att jag är mycket väl medveten om de speciella svårigheter som Blekinge län har när det gäller sysselsättningen och utflyttningen. Blekinge län och skogslänen är ju särskilt utsatta i de avseendena. Vi har således inga delade meningar om allvaret i fråga om den sysselsättningspolitiska situationen. Frågan är då vad som kan åstadkommas på den statliga sidan.

Till att börja med vill jag framhålla att vi sedan några år tillbaka på grund av den ekonomiska situationen och även av andra skäl har drivit en ekonomisk politik som inneburit en real nedgång på 2 % per år – den statliga sidan är således icke längre i tillväxt. Det är naturligtvis ett speciellt bekymmer när man skall lägga decentraliseringsaspekter på det hela.

Arbetet i den arbetsgrupp som jag hänvisat till har till uppgift att med hjälp av ny teknik undersöka om man kan decentralisera ut verksamhet inom myndigheterna. Enligt min uppfattning tyder den rapport som man har lagt fram på att man med hjälp av ny teknik kan åstadkomma en decentralisering av statlig verksamhet. Regeringen kommer i det fortsatta arbetet att ha detta som utgångspunkt för en väldigt noggrann och kraftfull prövning, som syftar till att ge ett svar på frågan om vi med hjälp av ny teknik, av det underlag som vi redan har fått av arbetsgruppen och eventuellt också av nytillkommande underlag kan göra några regionalpolitiska satsningar i detta sammanhang. Frågan om den statliga verksamheten kommer således att finnas med i den fortsatta "skärpningen" av regeringens regionalpolitik.

När det gäller den statliga sidan vill jag säga till Karl-Gösta Svenson – det gäller då ADB-frågorna och Blekinges speciella situation – att det finns en klar målsättning i den ADB-proposition som riksdagen nyligen har antagit och som rör svensk statsförvaltning, nämligen att man i större utsträckning än som hittills varit fallet skall bygga upp en ADB-kompetens inom myndigheterna. På det sättet kan man åstadkomma mer av kunnande och utveckling inom myndigheterna. Man kan alltså se att vi är på väg att utveckla kunnandet hos myndigheterna. Jag tror att det är väldigt viktigt att vi får till stånd en sådan utveckling. Det kan betyda en hel del för myndigheterna runt om i länen.

Sammanfattningsvis betyder detta att såväl arbetsgruppens som regeringens ansträngningar på den statliga verksamhetens område kommer att ökas när det gäller att anlägga ett regionalpolitiskt betraktelsesätt.

Anf. 9 KARL-GÖSTA SVENSON (m):

Herr talman! Jag tackar även för det senaste inlägget från civilministern. När det gäller vår strävan att decentralisera statlig verksamhet menar också jag att det kan vara en klar fördel att utnyttja den nya tekniken. För mitt vidkommande gäller det framför allt Blekinge län.

Beträffande kunnandet inom ADB-området vill jag framhålla att det är ganska stort på många håll inom den regionala statliga verksamheten i

Blekinge län. Civilministern bör dock vara medveten om att den centrala myndigheten fortfarande har hand om centrala system. I många avseenden borde en del av de funktionerna kunna decentraliseras. På det sättet skulle man kanske uppnå en större effektivitet, eftersom arbetstagarna då skulle kunna bibehållas på ett annat sätt än som nu är fallet i en region som Blekinge.

Jag vill också ta upp ett par andra frågor som jag inte hann ställa i mitt första anförande. Det pågår för närvarande, herr talman, ett par utredningar inom två vitt skilda områden som berör verksamhet som finns i Blekinge. Den ena utredningen gäller baslaboratorieverksamheten för marin naturvetenskaplig forskning. Östersjön är som bekant en viktig resurs för det blekingska näringslivet, och fisket och fiskeindustrin har stor betydelse för länet. Det talas numera allt oftare om den oroväckande minskningen av tillgången på torsk i Östersjön och även om miljöförstörelsen i Östersjön. Resurser måste därför skapas för forskning, så att Östersjön även i framtiden kan vara den viktiga resurs för vår livsmedelsförsörjning som den har varit.

Den andra utredningen är den som utbildningsdepartementet har gett universitets- och högskoleämbetet i uppdrag att utföra tillsammans med arbetarskyddsstyrelsen och socialstyrelsen. De skall överväga på vilket sätt samverkan och samordning rörande företagshälsovårdens utbildning bäst kan uppnås. Det sker för närvarande och kommer att ske en omfattande vidareutbildning inom företagshälsovården och av läkare, sjuksköterskor, ingenjörer osv. Utredningen kommer, såvitt jag kan förstå, att diskutera hur den framtida utbildningen inom företagshälsovården skall organiseras. Jag vill göra civilministern uppmärksam på möjligheten av att en sådan utbildning mycket väl kan med Lunds universitet som huvudman lokaliseras till Karlskrona, eftersom vi där har Statshälsan etablerad. Statshälsan har, enligt vad jag har erfarit, resurser för att kunna klara ett sådant uppdrag i samarbete med Lunds universitet.

Jag vill slutligen fråga civilministern om han är beredd att göra ifrågavarande utredningar, dvs. om baslaboratoriet och om företagshälsovården, uppmärksamma på dels det kärva arbetsmarknadsläget i Blekinge, dels möjligheten av en lokalisering av dessa resurser till vårt län. Det är viktigt att utredningarna får del av sådana här uppgifter, så att de kan beaktas i utredningsarbetet.

Anf. 10 RALF LINDSTRÖM (s):

Herr talman! Civilministern säger att han mycket väl vet att Blekinge är ett särskilt utsatt område och har en speciell situation. Detta vet vi – det har nästan alla statsråd sagt. Statsråden och även flertalet riksdagsledamöter säger sig förstå Blekinges svårigheter och att åtgärder måste vidtas av statsmakterna. Det finns även inom byråkratin tendenser till att börja förstå detta – det är annars alltid där som initiativen tas till att förlägga all verksamhet till Stockholm.

När åtgärder kommer på tal är det emellertid stopp. Då säger alla: Det går inte på vårt område, för vi måste ta ekonomiska hänsyn – även om dessa oftast är mycket kortsiktiga. Det finns ju så många andra områden inom

samhällslivet, säger de, som bör beaktas i dessa sammanhang. Resultatet är inte svårt att räkna ut.

Det är bra att Bo Holmberg vill göra någonting åt detta. Han säger att den statliga sidan inte längre är på tillväxt och inte har varit det på många år. Ändå vet vi, att samtidigt som den statliga verksamheten har ökat i Sverige med ungefär 11 % har den minskat i Blekinge, speciellt i Karlskrona, med 4 %. Det finns all anledning att öka ansträngningarna för att ge även Blekinge stöd.

Anf. 11 Civilminister BO HOLMBERG:

Herr talman! Låt mig säga följande till Karl-Gösta Svenson vad gäller de två konkreta frågor som han tog upp om baslaboratorium för fisket och om eventuella utbildningsinsatser inom företagshälsovården. Jag kan självfallet inte här kommentera dessa frågor, eftersom de bereds inom ansvariga fackdepartement. Får jag bara säga att Blekinge tillsammans med andra län kommer att finnas med i de olika bedömningar och förslag som skall läggas fram allteftersom. Vi har i regeringsdeklarationen och jag har i dag sagt att den statliga sidan skall finnas med som i ett led i en mera aktiv regionalpolitik.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Meddelande om svar på interpellationerna 1985/86:130 och 132

Anf. 12 Utbildningsminister LENNART BODSTRÖM:

Herr talman! Med hänvisning till riksdagsordningen 6 kap. 1 § får jag meddela att jag på grund av resa inte är i tillfälle att besvara Larz Johanssons och Görel Thurdins ställda interpellationer om gymnasieskolan inom föreskriven tid. Jag avser att besvara båda interpellationerna tisdagen den 8 april.

4 § Svar på interpellation 1985/86:124 om de studerandes ekonomiska förhållanden

Anf. 13 Utbildningsminister LENNART BODSTRÖM:

Herr talman! Karin Israelsson har frågat mig om vilka åtgärder jag ämnar vidta för att förbättra förhållandena för dem som återbetalar sina studieskulder.

Det nu gällande regelsystemet för återbetalning av studiemedel har i sina huvuddrag varit intakt sedan det infördes 1965. Systemets konstruktörer hade som övergripande syfte att återbetalningen inte skulle bli alltför betungande för den enskilde och att återbetalningsreglerna därför skulle utformas så att studiemedelstagaren i möjligaste mån skulle kunna överblicka de framtida konsekvenserna av sin skuldsättning.

Drygt 20 år efter studiemedelssystemets start har vi nu möjlighet att bedöma hur väl denna målsättning har infriats. Under 1985 var knappt

550 000 personer skyldiga att erlägga årsavgift. Av dessa hade 83 % en avgift som var mindre än 3 000 kr. Endast 0,1 % (658 personer) hade under samma år en avgift som översteg 10 000 kr. Uppgifterna visar att det övervägande flertalet återbetalningsskyldiga erlägger avgifter som inte är orimligt stora.

En annan självklar utgångspunkt är att studiemedelssystemet skall vara så konstruerat att den som har ekonomiska möjligheter också skall betala tillbaka sin skuld. Om den återbetalningsskyldige under ett visst år saknar ekonomiska möjligheter att erlägga avgift kan han få uppskov med denna. Som mått på återbetalningsförmågan beräknas ett s. k. avgiftsunderlag. Avgiftsunderlaget utgör summan av den återbetalningsskyldiges taxerade inkomst, underskott i förvärskölla och den del av skattepliktig förmögenhet som överstiger sex basbelopp. Från denna summa får avdrag göras med ett basbelopp om den återbetalningsskyldige har barn under tio år. För den som är gift eller jämställd med gift tas också hänsyn till viss del av makens taxerade inkomst. Blir det sålunda framräknade avgiftsunderlaget lägre än 3,5 basbelopp får vederbörande helt uppskov med årsavgiften. Det betyder att den vars avgiftsunderlag för 1986 är lägre än 81 550 kr. inte behöver erlägga någon studiemedelsavgift för innevarande år.

I sin interpellation refererar Karin Israelsson till ett fall där två sammanboende har en studieskuld på 70 000 kr. var. Om återbetalningstiden är 20 år, vilket är normalt, blir den årliga avgiften 3 500 kr. vardera. En årsavgift i denna storleksordning får knappast anses som orimligt hög. Det är inte heller i första hand avgiftens storlek som Karin Israelssons kritik gäller.

Om de två sammanboende i Karin Israelssons exempel har var sin årsinkomst om 80 000 kr. får de enligt nuvarande regler uppskov med avgiften under förutsättning av att de inte har barn gemensamt. Har de barn måste båda två erlägga full avgift. Denna effekt hänger samman med att de jämställs med gifta när de får barn.

Studiemedelskommittén, som tillsattes av regeringen i juni 1985, har som en av sina huvuduppgifter att analysera återbetalningssystemet. Kommittén har dessutom som särskild uppgift att analysera återbetalningssituationen för gifta och sammanboende som båda återbetalar studiemedel. Därutöver skall kommittén bedöma konsekvenserna av att slopa hänsynstagandet till makes ekonomiska förhållanden vid fastställande av återbetalningsskyldighet.

Om kommittén så finner lämpligt är den givetvis oförhindrad att lämna delförslag under arbetets gång.

Anf. 14 KARIN ISRAELSSON (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret på min interpellation.

I dag upplever akademiker med studieskulder sin ekonomiska situation som svår. Trots en gedigen utbildning och en fast tjänst skapar studieskulden problem. Ca 66 000 uppskov med återbetalning beviljades under fjolåret, och det visar att verkligheten är svår. 5 000 personer fick nedsatt avgift beviljad.

Detta är naturligtvis inte enbart orsakat av studieskulder utan speglar väl mera den svåra ekonomiska situation som även akademiker drabbas av. Nyfattigdomen, svag reallöneökning och höjda levnadsomkostnader har undergrävt ekonomin. Får man dessutom barn försämras möjligheterna

snabbt att klara ekonomin med studieskulder och övriga kostnader som tillkommer. Barnavdraget är beräknat efter *ett* barn oavsett hur många de är och skall svara mot de barn tillsynskostnader som uppkommer när det gäller avgiftsuttaget. Detta pekar även på den brist på familjepolitiskt stöd som har rått de senaste åren och som kommer att fortsätta för många trots regeringens löften om barnbidragshöjningar.

En utbildningspolitik som leder till en god utbildning är ett klart samhällsintresse. Studiebegåvade ungdomar skall oberoende av föräldraekonomi och studietradition i hemmet kunna välja studier och utbildning. Detta leder till ett gott underlag av kompetens som för utveckling och forskning framåt. Man skall även som vuxen ha råd att vidareutbilda sig i sitt yrke eller välja ett nytt yrke.

Hur många ungdomar som i dag väljer bort studier vet jag inte. De går i stället ut till en osäker arbetsmarknad. Men man kan notera att ansökningarna till studiemedelsnämnderna har minskat med 10 000 under det senaste året. I den betalningsplan som finns för återbetalning av studiemedel utgår man från en årlig uppräknings av avgiften. Det betyder att de första årens avgift är lägre, beroende på att man räknar med sämre förutsättningar till återbetalning i början av en yrkeskarriär. Men det kan verka tröstlöst för dem som i sitt yrke i dag har svårt att se att det kommer löneökningar som kompenserar ökade avgifter på studieskulden i framtiden.

Vad som i dag sker för främst vuxenstuderande som vill vidareutbilda sig är att lönen i många fall efter utbildningen blir lägre när studiemedelsavgiften betalats än vad lönen var när man var kvar i sin föregående sysselsättning. Detta gäller även högskolestudier, t. ex. när en undersköterska vidareutbildat sig till sjuksköterska eller när ett terapibiträde utbildat sig till arbetsterapeut. I det senare fallet innebär lönesänkningen 90 kr. per månad efter tre års utbildning. Det är inte speciellt lockande att under dessa förhållanden söka sig till studier.

För dem som i dag har studieskulder, är samboende och har uppskov med återbetalningen av studieskulderna och får gemensamt barn ger inte utbildningsministerns svar något hopp. Det är klart att man kan skjuta problemen åt sidan och skyla över med att en utredning skall lösa det hela. Med det svaret anser jag nog att man lämnar den grupp som i dag befinner sig i rävsaxen åt sidan.

Enligt vad jag förstår är det studiemedelskommitténs uppgift att utforma det framtida studiemedelsystemet. Kommer det nuvarande systemet att bibehållas för dem som befinner sig i det eller vad kommer att hända? Vad man från kommitténs sida än föreslår kommer det kanske inte att hjälpa den som i dag hamnat i den situation som jag beskriver. Det är väl bra om man för framtiden kan förhindra alltför oväntade konsekvenser av ett barns ankomst, men inte har dessa föräldrar mycket att hoppas på för egen del i dag när det gäller ekonomin.

Initiativ kan naturligtvis tas av kommittén, men sådana kan även komma från statsrådshåll, om det finns tillräckligt intresse för att lösa problemen. Och det är det intresset jag efterlyser. Är utbildningsministern beredd att ta ett sådant initiativ?

Anf. 15 Utbildningsminister I. ENNART BODSTRÖM:

Herr talman! Jag vill börja med att återge några fakta. Vi beräknar att ungefär 4,2 miljarder kronor under 1986 kommer att betalas ut i återbetalningspliktiga studiemedel. Vi räknar med att under samma år få in 1,3 miljarder kronor i återbetalningspliktiga studiemedel. Det betyder alltså att det är en skillnad på 2,9 miljarder kronor. Att som Karin Israelsson försöka göra gällande att det inte ligger något stort subventionsmoment i återbetalningen är mot bakgrund av dessa siffror fullkomligt omöjligt.

Jag tror inte att det finns något med Sverige jämförbart land som i form av studiemedel betalar ut lika mycket som det sammanlagda beloppet som universitet och högskolor får för all sin forskning och för utbildning av 160 000 studenter. Jag menar att det är viktigt att föra en sådan politik, men jag tycker inte att det är korrekt att framställa det svenska studiesociala systemet som om det inte vore inriktat på att hjälpa studerande att oavsett familjebakgrund bedriva högre studier. Detta studiemedelsystem är i stor utsträckning koncentrerat till att hjälpa de studerande under återbetalningstiden. Det betyder att den som har en inkomst som understiger vad en låginkomsttagare i Sverige har i inkomst av eget arbete slipper betala avgift det ifrågavarande året. Men om inkomsten överstiger vad låginkomsttagaren har, då får faktiskt den studerande vara med och betala tillbaka en del av de studiemedel som han eller hon har fått.

Karin Israelsson tar upp ett särskilt fall -- två personer som var för sig har inkomster som ligger under vad en låginkomsttagare har, ungefär 80 000 kr. om året i inkomst, slipper betala avgift om de lever tillsammans utan att vara gifta och om de saknar barn. Det fallet är gynnsamt för dem. Om de får barn anses en ekonomisk gemenskap ha uppstått i denna familj, på samma sätt som förhållandet är inom annan del av sociallagstiftningen. Då tar man hänsyn även till den samboendes inkomst.

Jag har framhållit i mitt svar till Karin Israelsson att detta bör granskas av den studiemedelskommitté som är tillsatt, där de olika partierna är representerade. Jag har också sett till att studenternas organisation SFS och de stora löntagarorganisationerna LO, TCO och SACO/SR får representation i denna kommitté, eftersom det är ur dessa gruppers kommande löner som återbetalningen skall ske.

Jag anser att det här är ett allvarligt och betydelsefullt problem. Det är möjligt att vi på detta område skall kunna avvika från de regler som gäller vid bedömningen av den ekonomiska gemenskapen mellan två sammanboende personer som har barn tillsammans. Men det är också rimligt att den utredning som är tillsatt får pröva frågan i hela dess vidd.

Anf. 16 KARIN ISRAELSSON (c):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för de viktiga synpunkter som lades på problemen. För dem som arbetar med utbildningsfrågor är det allmänt bekant att man från de studerandes sida i dag hyser stora bekymmer inför framtiden och de återbetalningskrav som ställs på dem när det gäller deras studieskulder. Jag tror att det finns ett berättigat inslag i den oro man känner, inte minst då med tanke på framtidsutsikterna inom de olika yrken som man har utbildat sig för och de svårigheter som kan uppstå under långa tider då

man kan vara tvungen att studera och behöva låna pengar för att klara av studierna. När man sedan i en framtid har osäkerhet i ett yrke är man ändå återbetalningsskyldig då det gäller studiemedlen.

Jag vet att det rör sig om väldigt mycket pengar, att stora summor går ut som inte kommer tillbaka. Jag antar att kommittén försöker finna något annat system, där man kommer bort från den subvention som i dag sker via statliga medel, för att avlasta en del av de studieskulder som drabbar dem som tar de här lånen.

Jag uppmärksammades på att det finns brister i systemet när tidningarna beskrev vad som kunde hända i ett samboendeförhållande. Det är kanske ett besked om att det brister i fråga om informationen från samhällets sida när det gäller konsekvenserna av saker och ting. Man kan ju tycka att det vore naturligt att i socialförsäkringssystemet och i systemet för återbetalning av studiemedel ta sådana hänsyn att det inte uppstår konsekvenser av det slag som jag har tagit upp i interpellationen när ett barn föds i ett samboendeförhållande. Det är illa för dem som drabbas att det blir sådana konsekvenser, och det gör att det finns anledning att titta över även den lilla delen av detta stora system.

Vi får hoppas att kommittén arbetar väldigt snabbt, för problemen är som sagt stora för de grupper som är med i systemet. Det sprids en stark oro, som ju kan ge effekter på ungdomars vilja att utbilda sig i framtiden. Det vore illa om studiemedelsystemet skulle vara orsak till att man väljer att inte studera.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Föredrogs och hänvisades

Proposition och skrivelse

1985/86:126 till näringsutskottet

1985/86:129 till socialförsäkringsutskottet

6 § Föredrogs men bordlades åter

Konstitutionsutskottets betänkande 1985/86:20

Lagutskottets betänkanden 1985/86:18, 19 och 22

Socialförsäkringsutskottets betänkande 1985/86:12

Utbildningsutskottets betänkanden 1985/86:10–12

Trafikutskottets betänkanden 1985/86:10 och 11

7 § Anmälades och bordlades

Proposition

1985/86:97 Statsbidrag till lärarlöner i gymnasieskolan

Meddelades att följande interpellation framställdes

den 14 mars

1985/86:149 av av *Lars Tobisson* (m) till statsrådet Bengt K. Å. Johansson om placeringsplikten för vissa försäkringsinstitut, m. m.:

Ett inslag i det kreditpolitiska regleringssystemet har länge varit en placeringsplikt i prioriterade obligationer för vissa finansinstitut. Ursprungligen var syftet med detta instrument att styra den långa räntan. Längre låg dock räntan på prioriterade obligationer endast obetydligt under marknadsräntan.

Ungefär samtidigt med att riksbanken inledde en avreglering av kreditpolitiken vidgades emellertid den ränteskillnad som kan åstadkommas med hjälp av placeringsplikten. Sommaren 1984 fastställdes räntan på prioriterade obligationer till 11 %, när den långa marknadsräntan låg på ca 14 %. Den verkliga innebörden härav var ett slags beskattning av vissa försäkringsinstitut och ytterst av försäkringstagare och pensionärer.

Under senare tid har ränteutvecklingen vänt nedåt. Det har inneburit att marknadsräntan stundom nått ned mot den reglerade obligationsräntan. Förväntningar om fortsatt räntefall har fått de placerare som berörs av placeringsplikten att köpa sina obligationer tidigt. Enligt upplåningsplanen för 1986 skall 11,5 miljarder kronor tas in mot prioriterade statsobligationer. Redan efter drygt två månader hade 9,5 miljarder tecknats. Intresset för lånet mot 11,5 % ränta blev så stort, att det fick avslutas i förtid.

Av den tidigare så omfattande kreditregleringen återstår nu egentligen endast placeringsplikten. Det här beskrivna läget måste anses vara ett lämpligt tillfälle att avveckla detta ej marknadskonforma styrinstrument. Men i samband med diskontosänkningen den 13 mars emitterades ändå ett nytt statslån, nu till 10 % ränta.

Nedgången i dollarkursen och oljeprisfallet medför att statens upplåningsbehov i år kan väntas bli mindre än vad som tidigare antagits. Det kan därför göras gällande att staten redan emitterat så stort belopp i prioriterade obligationer som svarar mot en nedreviderad upplåningsplan. Under alla omständigheter förefaller det motiverat att vänta till slutet av året, innan något nytt statsräntelån utges. Ränteläget kan då mycket väl vara lägre än de 10 % man nu gått ut med.

Det förefaller således som om det senaste statslånet dels inte behövs, dels kan visa sig dyrare än nödvändigt. Mot denna bakgrund kan frågan ställas, varför man över huvud taget håller fast vid denna återstående rest av kreditregleringen.

En orsak kan möjligen vara att regeringen vill invänta införandet av en realränteskatt. Ett utredningsförslag är beställt till början av sommaren. Tanken förefaller vara att utnyttja det förhållandet att ränteutvecklingen brukar släpa efter prisutvecklingen. När inflationstakten ökar och realräntan kanske redan därför är negativ, kan staten minska sina lånekostnader

ytterligare med placeringsplikt. Om inflationstakten avtar och de nominella räntorna dröjer sig kvar på en hög nivå, kan i stället en realränteskatt tillgodose det statsfinansiella intresset.

Men en realränteskatt innebär att man tar av det kapital som fyra miljoner pensionssparare satsat för sin framtida trygghet. En realränteskatt blir därmed ett slags pensionsskatt. Skatten slår direkt mot de cirka tre miljoner löntagare som har tjänstepension i form av ITP, SPP etc. och mot närmare en miljon enskilda medborgare som tecknat individuella liv- och pensionsförsäkringar.

Med denna uppläggning begränsar man med pensionsskatten ränteinkomsterna i ett läge med hög realränta utan att kompensera för tidigare dåliga år, då den negativa realavkastningen gjordes extra dålig med hjälp av placeringsplikt.

Det finns anledning att hysa farhågor för vad en realränteskatt skulle betyda för hushållssparandet i Sverige, som redan är mycket lågt jämfört med i andra länder. Försäkringsparandet är särskilt nyttigt, därför att det har en långsiktig karaktär.

Mot denna bakgrund vill jag till statsrådet Bengt K. Å. Johansson ställa följande frågor:

Vilka är motiven för att under nuvarande omständigheter tillämpa placeringsplikt mot vissa försäkringsinstitut?

Vilka effekter kan den planerade pensionsskatten få på hushållens långsiktiga sparande?

9 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 14 mars

1985/86:423 av *Björn Samuelson* (vpk) till industriministern om sysselsättningen i Skoghall:

STORA gjorde under 1985 en vinst på 1.1 miljarder kronor. STORA planerar att lägga ner sägen i Skoghall.

I regeringsförklaringen sägs på s. 11:

”En fortsatt strukturomvandling i näringslivet är nödvändig. För att denna skall kunna ske i socialt acceptabla former fordras att företagen tar ansvar för de sysselsättningsmässiga konsekvenserna. Den ökning av lönsamheten och den finansiella konsolidering som ägt rum under senare år skapar förutsättningar för detta.”

Mot bakgrund av detta vill jag fråga:

Kommer regeringen att kräva att STORA tar ansvar för de förlorade arbetstillfällena vid sägen i Skoghall?

Prot. 1985/86:97
17 mars 1986

1985/86:424 av *Oswald Söderqvist* (vpk) till industriministern om sysselsättningen i Skutskär:

Meddelande om frågor

STORA gjorde under 1985 en vinst på 1,1 miljarder kronor. STORA planerar att lägga ner sågen i Skutskär.

I regeringsförklaringen sägs på s. 11:

”En fortsatt strukturomvandling i näringslivet är nödvändig. För att denna skall kunna ske i socialt acceptabla former fordras att företagen tar ansvar för de sysselsättningsmässiga konsekvenserna. Den ökning av lönsamheten och den finansiella konsolidering som ägt rum under senare år skapar förutsättningar för detta.”

Mot bakgrund av detta vill jag fråga:

Kommer regeringen att kräva att STORA tar ansvar för de förlorade arbetstillfällena vid sågen i Skutskär?

1985/86:425 av *Lars-Ove Hugberg* (vpk) till industriministern om sysselsättningen i Vikarbyn:

STORA gjorde under 1985 en vinst på 1,1 miljarder kronor. STORA planerar att lägga ner sågen i Vikarbyn.

I regeringsförklaringen sägs på s. 11:

”En fortsatt strukturomvandling i näringslivet är nödvändig. För att denna skall kunna ske i socialt acceptabla former fordras att företagen tar ansvar för de sysselsättningsmässiga konsekvenserna. Den ökning av lönsamheten och den finansiella konsolidering som ägt rum under senare år skapar förutsättningar för detta.”

Mot bakgrund av det anförda vill jag fråga industriministern:

Kommer regeringen att kräva att STORA tar ansvar för de förlorade arbetstillfällena vid sågen i Vikarbyn?

1985/86:426 av *Viola Claesson* (vpk) till industriministern om sysselsättningen i Sjuhäradsbygden:

Den statliga Eiserkoncernen anklagas åter för misskötsel av företag. Sedan 1978, då staten tog över, har en rad företag sålts ut till privata intressen, avvecklats, flyttat över produktion till s. k. lågprisländer osv. Satsningen på Björn Borg-kollektionen fortsätter att drabba de anställda. På Jersey-Modeller i Borås, där i dag 75 anställda hotas av arbetslöshet, avslöjar Beklädnads och SIF-klubbarnas taleskvinnor att den nya maskinpark som inköpts för att klara Björn Borg-kläder aldrig använts. I stället syddes kläderna i Hongkong.

Personal- och tekoimportpolitiken inom Jersey-Modeller och systerföretaget Eiser Strump synes inte förenlig med de mål som riksdagen beslutat, resp. regeringen föreslagit i budgetpropositionen.

Jag vill med anledning av de nämnda förhållandena och aviserade nedläggningar inom den statliga tekoverksamheten i Sjuhäradsbygden fråga industriministern om regeringen avser att vidta några åtgärder.

10 § Kammaren åtskildes kl. 12.58.

Prot. 1985/86:97
17 mars 1986

In fidem

BERTIL BJÖRNSSON

/Gunborg Apelgren